

O‘ZBEKISTONDA TARIXIY-MADANIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISH

Rajabova Dinara

Toshkent kimyo xalqaro Universiteti, turizm fakulteti, talabasi

Norboyeva Sevinch

Toshkent kimyo xalqaro Universiteti, turizm fakulteti, talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekistonda tarixiy-madaniy turizmni rivojlantirish mamlakatimiz turizm industriyasini yuksaltirish va uning boy merosini dunyoga namoyish etishning asosiy yo‘nalishi hisoblanadi. Bu jarayon O‘zbekistonning tarixiy obidalari, jumladan, Ipak yo‘li bo‘yidagi obidalar va madaniy diqqatga sazovor joylardan sayyohlarni jalb qilish va madaniy almashinuvni rivojlantirish uchun foydalanishni o‘z ichiga oladi. Infratuzilmaga sarmoya kiritish, madaniy tadbirlarni targ‘ib qilish va meros talqiniga e‘tibor qaratish orqali O‘zbekiston o‘z tarixi va an‘analarini o‘rganishga qiziquvchi sayohatchilar uchun yetakchi manzil sifatida o‘zini ko‘rsatishga intiladi. Ushbu strategik rivojlanish orqali O‘zbekiston nafaqat o‘zining madaniy merosini saqlab qolish, balki iqtisodiy o‘sishni va turizm sohasida xalqaro hamkorlikni rag‘batlantirishni maqsad qilgan.

Kalit so'zlar: O'zbekiston, turizm, tarixiy-madaniy turizm, tarixiy joylar, madaniyat, meros, me'moriy meros, urf-odatlar.

Abstract: In this article, the development of historical and cultural tourism in Uzbekistan is the main direction of promoting the tourism industry of our country and showing its rich heritage to the world. This process involves using Uzbekistan's historical monuments, including monuments and cultural attractions along the Silk Road, to attract tourists and promote cultural exchange. By investing in infrastructure, promoting cultural events and focusing on heritage interpretation, Uzbekistan aims to position itself as a leading destination for travelers interested in learning about its history and traditions. Through this strategic development, Uzbekistan aims not only to preserve its cultural heritage, but also to stimulate economic growth and international cooperation in the field of tourism.

Key words: Uzbekistan, tourism, historical and cultural tourism, historical places, culture, heritage, architectural heritage, traditions.

Аннотация: В данной статье развитие историко-культурного туризма в Узбекистане является основным направлением продвижения туристической отрасли нашей страны и демонстрации миру ее богатого наследия. Этот процесс предполагает использование исторических памятников Узбекистана, в том числе памятников и культурных достопримечательностей вдоль Шелкового пути, для привлечения туристов и содействия культурному обмену. Инвестируя в инфраструктуру, продвигая культурные мероприятия и уделяя особое внимание интерпретации наследия, Узбекистан стремится позиционировать себя как

veduŝee napravlenie dlya puteshhestvennikov, zainteresovannykh v izucheniye ego istorii i traditsiy. Posredstvom etogo strategicheskogo razvitiya Uzbekistan stremitsya ne tolko soxranit svoe kulturnoe nasledie, no i stimulirovat ekonomicheskiy rost i mezhdunarodnoye sotrudnichestvo v sfere turizma.

Ключевые слова: Узбекистан, туризм, историко-культурный туризм, исторические места, культура, наследие, архитектурное наследие, традиции.

KIRISH

Tarix va madaniyatga boy O'zbekiston o'zining qadimiy shaharlari, me'moriy mo'jizalari, rang-barang merosi bilan jahon turizm xaritasida alohida o'rin tutadi. Markaziy Osiyoda joylashgan O'zbekiston ko'p asrlilik savdo-sotiq, istilolar va san'at yutuqlari natijasida shakllangan merosga ega bo'lib, bu o'tmishni o'rganishga va tarixiy va madaniy boyliklardan iborat gobelenga sho'ng'ishga intilayotgan sayohatchilar uchun jozibali manzilga aylanadi. Temuriylar me'morchiligining beshigi, Amir Temur va Ulug'bek kabi afsonaviy arboblarning vatani, turli millat va urf-odatlar uyg'unlashgan O'zbekiston tarix va madaniyat ixlosmandlari uchun chinakam marvarid bo'lib turibdi. So'nggi yillarda O'zbekiston o'z merosining o'tmish va kelajak o'rtasida ko'prik bo'lib xizmat qilish salohiyatini e'tirof etgan holda, o'zining tarixiy va madaniy turizm sohasini rivojlantirish va targ'ib qilish bo'yicha birgalikda sa'y-harakatlarni boshladi. O'zbekiston o'zining tarixiy obidalarini qadrlash, badiiy an'analarni asrab-avaylash va madaniy rang-barangligini nishonlash orqali nafaqat dunyoning turli burchaklaridan sayyohlarni jalb etishga, balki o'z merosining boyligi va murakkabligini jahon auditoriyasiga namoyish etishga intiladi. Infratuzilmani rivojlantirish, tarixiy obidalarni asrab-avaylash, madaniy tadbirlarni targ'ib qilish va xalqaro hamkorlar bilan hamkorlikka strategik e'tibor qaratish orqali O'zbekiston o'zini haqiqiy tajriba, tarix bilan chuqur tanishish va mazmunli madaniyatlararo aloqalarni izlayotgan sayohatchilar uchun asosiy yo'nalish sifatida ko'rsatishni maqsad qilgan. O'zbekistonning tarixiy va madaniy turizm sektori rivojlanishda va gullab-yashnashda davom etar ekan, mamlakat iqtisodiy o'sish, jamiyatni rivojlantirish va madaniy almashinuv uchun yangi imkoniyatlarni ochishga tayyor. O'zbekiston tashrif buyuruvchilarni o'z merosini o'rganishga taklif qilish orqali dunyoni kashfiyot, bog'lanish va boyitish sayohatiga, o'tmish va bugungi kunning iplarini birlashtirib, insoniyat tajribasining jonli gobelenini yaratishga chorlaydi.[4]

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'zining ming yillik tarixi va rang-barang madaniy merosiga ega O'zbekiston tarix va madaniyat ishqibozlari uchun xazina bo'lib turibdi. Qadimgi Ipak yo'li savdo yo'li chorrahasida joylashgan bu Markaziy Osiyo xalqi ko'plab tarixiy joylar, me'moriy mo'jizalar va o'rganishni kutayotgan badiiy an'analarga ega. O'zbekiston tarixiy va madaniy turizmning ulkan salohiyatini e'tirof etgan holda, iqtisodiy o'sish va barqaror rivojlanishni qo'llab-quvvatlagan holda, o'zining noyob merosini dunyoga namoyish

etishni maqsad qilgan holda ushbu sohani rivojlantirish va targ'ib qilish yo'lini boshladi.[3]

Tarixiy obidalarni asrash:

O'zbekistonda tarixiy-madaniy turizmni rivojlantirish borasidagi sa'y-harakatlarning asoslaridan biri uning boy tarixiy obidalarini asrab-avaylash va qayta tiklashdan iborat. Samarqanddagi mahobatli Registon maydonidan tortib qadimiy Buxoro va devor bilan o'ralgan Xiva shahrigacha bo'lgan O'zbekiston o'zining boy o'tmishini aks ettiruvchi me'moriy mo'jizalarga ega. O'zbekiston ushbu ob'yektlarni asrab-avaylashga sarmoya kiritib, nafaqat o'zining madaniy merosini saqlab qoladi, balki sayyohlar uchun mamlakat tarixiga sho'ng'ish uchun qulay joylar yaratadi.[5]

Madaniy tadbirlar va festivallarni targ'ib qilish:

O'zbekiston tarixiy obidalarni asrab-avaylashdan tashqari, o'zining yorqin san'at an'analarini targ'ib qilish maqsadida madaniy tadbirlar va festivallarni faol targ'ib qilmoqda. An'anaviy musiqa va raqs tomoshalaridan tortib hunarmandchilik yarmarkalari va pazandalik festivallarigacha bo'lgan ushbu tadbirlar tashrif buyuruvchilarga O'zbekistonning boy madaniy gobelenlari bilan tanishish imkonini beradi. O'zbekiston o'zining xalq og'zaki ijodi, musiqasi va hunarmandchiligini nishonlash orqali sayyohlar uchun unutilmas taassurotlarni yaratadi va uning madaniy merosini chuqurroq qadrlashni rivojlantiradi.[2]

Infratuzilma va turizm xizmatlariga sarmoya kiritish:

Tarixiy va madaniy turizmni yanada rivojlantirish maqsadida O'zbekiston tashrif buyuruvchilar tajribasini oshirish uchun zamonaviy infratuzilma va turizm xizmatlariga sarmoya kiritmoqda. Mehmonxonalar, mehmonxonalar va transport tarmoqlarining rivojlanishi sayyohlarga mamlakatning tarixiy va madaniy boyliklarini o'rganish chog'ida qulay turar joy va muammosiz sayohat imkoniyatlaridan foydalanishini ta'minlaydi. Bundan tashqari, turizmni rivojlantirish tashabbuslari tashrif buyuruvchilarga O'zbekiston tarixi va madaniyatini hayotga tatbiq etuvchi ma'lumot beruvchi qo'llanmalar, ta'lim resurslari va interaktiv tajribalar bilan ta'minlashga qaratilgan.

Iqtisodiy o'sishni va xalqaro hamkorlikni rag'batlantirish:

Tarixiy va madaniy boyliklarni asrab-avaylash va targ'ib qilishdan tashqari, O'zbekistonda turizmni rivojlantirishga qaratilayotgan e'tibor iqtisodiy o'sish va xalqaro hamkorlik uchun katalizator bo'lib xizmat qilmoqda. O'zbekiston dunyoning turli burchaklaridan sayyohlarni jalb qilish orqali mahalliy tadbirkorlar, hunarmandlar va jamoalarning rivojlanishi uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Bundan tashqari, turizm sohasidagi xalqaro sheriklik madaniyat almashinuvi, bilim almashish va xalqlar o'rtasidagi o'zaro tushunishga hissa qo'shadi, hamkorlik va do'stlik ruhini mustahkamlaydi.[1]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'zbekistondagi tarixiy va madaniy turizm tarix, san'at va me'moriy mo'jizalarga boy o'lkani qiziqarli tadqiq qilishni taklif etadi. Sivilizatsiya beshiklaridan biri sifatida O'zbekistonning tarixiy-madaniy merosi ming yillar davomida qadimiy sivilizatsiyalar merosi, o'rta asrlar imperiyalari va Ipak yo'li savdo yo'llarini o'z ichiga oladi. Quyida O'zbekistondagi tarixiy-madaniy turizmning asosiy jihatlari keltirilgan:

O'zbekistonda dunyoning eng ajoyib me'moriy mo'jizalari, jumladan, Samarqanddagi Registon, Buxorodagi Ark qal'asi va qadimiy Xiva shahri joylashgan. Bu maskanlar temuriylar va islom me'morchiligining nafis hunarmandchiligi va badiiy ulug'vorligini namoyish etib, uzoq-yaqindan tashrif buyuruvchilarni ularning go'zalligi va tarixiy ahamiyatidan hayratga solmoqda.

Qadimgi Ipak yo'li savdo tarmog'ining chorrahasi sifatida O'zbekiston Sharq va G'arbni bog'lashda, tovarlar, g'oyalar va madaniyatlar almashinuvini osonlashtirishda muhim rol o'ynadi. Bugun sayohatchilar savdogarlar va karvonlar izidan borib, Ipak yo'li bo'ylab savdo markazlari sifatida rivojlangan Samarqand, Buxoro va Toshkent kabi tarixiy shaharlarni o'rganishlari mumkin.

O'zbekistonning boy madaniy gobelenlari an'analar, tillar va etnik elatlarning jonli aralashmasidan to'qilgan. O'zbekistonga tashrif buyuruvchilar avloddan-avlodga o'tib kelayotgan an'anaviy musiqa, raqs, oshxona va hunarmandchilik bilan tanishishlari mumkin.

O'zbekiston o'z o'tmishi haqida tasavvurga ega bo'lgan ko'plab tarixiy joylar, muzeylar va arxeologik boyliklarga ega. Cho'ldagi qadimiy petrogliflardan tortib, yaxshi saqlanib qolgan qal'a va maqbaralargacha bo'lgan har bir maskan zaminda o'z izini qoldirgan sivilizatsiyalar haqida hikoya qiladi.

Umuman olganda, O'zbekistondagi tarixiy-madaniy turizm qadimiy mo'jizalar, badiiy durdonalar va azaliy an'analar olamiga sho'ng'ish uchun noyob imkoniyat yaratadi. Mamlakatning tarixiy va madaniy boyliklarini o'rganish orqali sayyohlar O'zbekiston merosining go'zalligi, murakkabligi va mustahkamligini chuqurroq tushunishlari mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, O'zbekistonda tarixiy-madaniy turizmni rivojlantirish mamlakat uchun ham, uning tashrif buyuruvchilari uchun ham katta va'dalar beradi. O'zbekiston tarixiy obidalarini asrab-avaylash, madaniy tadbirlarni targ'ib qilish, infratuzilmaga sarmoya kiritish va iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish orqali jonli va barqaror turizm sanoati uchun mustahkam poydevor yaratmoqda. Yaqin va uzoqdan kelgan sayohatchilar O'zbekistonning boy merosini o'rganish maqsadida sayohatga o'tlanar ekan, ular nafaqat o'z tajribalarini boyitibgina qolmay, balki madaniy almashinuv va qadrlash elchilariga ham aylanishadi. Ushbu jamoaviy sa'y-harakatlar tufayli O'zbekistonning tarixiy va madaniy boyliklari dunyoni o'ziga rom etishga, izlanish va kashfiyotlarning yangi davrini ruhlantirishga tayyor.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Tuxliyev I.S., Xaitboyev R., Tursunova G.R. Turizm asoslari. O'quv-uslubiy murakkab. - Samarqand, SamISI, 2013. - 372 b.[1]
2. Qudratov G.H., Pardayev M.Q., Otaboyev R. O'zbekistonda turizm salohiyati va uni rivojlantirishda davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari. // xizmat ko'rsatish va turizm sohalarini rivojlantirish: muammolar va ularning yechimlari. - T.: Iqtisodiyot va moliya, 2008. - b. 61-70.[2]
3. Hayitboyev R., Sattarov A. Turizm marshrutini ishlab chiqish texnologiyasi. Samarqand, 2011 yil.[3]
4. Matyakubov U.R. — Ekologik vaziyatni hisobga olgan holda turizmning samaradorligi takomillashtirish yo'nalishlari va istiqbollari mavzusida. nomzodlik dissertatsiyasining konspekti. – Samarqand, 2011. – 12 b.[4]
5. Halikulov A.N. — Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatish sifati va samaradorligini oshirish imkoniyatlar dissertatsiya konspekti. Abstrakt. – Samarqand, 2010. – 25 b.[5]